

A korona romlása, a futball, meg a gyerekszoba.

A korona akkor még haton állt. A gyerekszoba képelesen értendő. És a futball, mint mindenki tudja, olyan hatalmas börtöl, amelyet játék közben kézzel megérinteni — és ez benne a legtermészetesebb — nem szabad. A három pedig: a korona romlása, a futball és a gyerekszoba, egy állítólag szigorú bizókura ügyében kerültek egymással szoros kapcsolatba. A dolog így történt.

Valának a testvérek ketten. A 11 éves Jancsi, aki jubíushan az első gimnáziumot, és a 9 éves Pista, aki a harmadik elemiit végezte. Elmúltán az iskolai foglalkoztatás ideje, mamu, aki szereti, ha azt hiszik róla, hogy a fiaihoz szigorú, megállapította Jancsi és Pista részére a teljes nyári programot. Nem hiányzott e kététhónapos foglalkoztatásból a sportolás sem, hiszen a napfürdőzés, uszás, evezés majd napi három órával szerepeltek. De Jancsi és Pista sportéhségét ez annyival kevésbé elégítette ki, mert ők is, mint minden mai gyerek, a futball rajongói és mert a nyári évadban akarták megvalósítani azt az álmukat, amiről az iskolai évadban beszéltek, sem volt szabad, hogy t. i. futballcsapatot alakítsanak és futballt vesznek.

Ennél a pontnál, hogy Jancsi és Pista futballt vesznek, kapcsolódik sorány cselekvényű történetünkbe a bizókura. Annak a nyári programnak az élen ugyanis, amelyei mamu összeállított, a bizókura diszt és hogy a biztos megvalósulásnak minden szónál nagyobb nyomtaték adassék, a mamu minden kiló hizásért 2000 korona jutalmat ígért ki. A gyerekek szeme fölragyogott: Pista, aki a nagyobbik lurkó, mindjárt Jancsira villant, de úgy, hogy az egyik szeme tekintetével keresztezte a másikat. Jancsi értelmes gyerek, nemcsak az iskolában, hanem a futballal való vonatkozásban is. Pistának egy mukkot se kellett szólnia. Megértette. Az egyezés létrejött. Ahhoz a módosításhoz, hogy az első kiló után félkilónként kapják a gyerekek a jutalmat, mamu hozzájárult.

Szelkedődt, valóóság vehemenciával, a bizókura. Jancsi és Pista naponként ötször ettek. Tejet azonkívül is ittak. Minden ebéd után lepihentek. Egyetlen utjuk, mindennap, egy kirakat elé vitt, amelyben egy 6000 koronás futball szerényen meghúzódva várt arra a keresztes időre, amikor rugdosni fogják. Pista már 90 dekát hizott, Jancsi is felvált a félkilón. Naponként elmentek a patikába méretekzni és boldogan tárgyaltak arról, hogy az első kiló hizásért kijáró 4000 koronához már csak fél-fél kilót kell bízniuk, miután a mamu megígérte, hogy az első kiló után ezer-ezer korona jutalmat kapnak félkilónként.

Ebéd utáni sziesztájukat tartották a gyerekek, képelesen a futballt magukénak, a csapatot megalakítottak, alállták, amikor meghallották, hogy az asztalnál a korona vakkor kezdődött eséséről és — ami vele kapcsolatos — az árak rohamos emelkedéséről beszélnek. Képtelenek voltak elaludni. A szokottnál jóval korábban felkeltek, lesompolyogtak a lépcsőn, a kapuban elkezdtek bárgalmatlanul szaladni, egész a futballos üzletig. Rossz bejöttük beigazolódott. A futball 6000 koronás ára átváltozott — 8000 koronára. A gyerekek hosszúra nyúlt orral mentek haza. A reményt azonban még nem adták fel, most már a végsőkil felizgulva loholtak el naponként a futballos kirakat elé. A korona, sajnos, folyton romlott. A futball ára, szomorú, de így van, napról-napra emelkedett 8-ezerről 9-re, 9-ről 12-re és így tovább. Jancsi és Pista nap-nap után kétségbeesve, alldogáltak és tárgyaltak a kirakat előtt, a reményt teljesen föl nem adva, amíg a futball ára egy szép napon felszökött 16 ezer koronára. Most már megállapították, hogy 4—4 kilót a legnagyobb erőfeszítés mellett is képtelenek lesznek bízni a mikor, az alku, a nagyobb jutalomért hiábavalónak bizonyult, elhatározták, hogy ők a korona javulására fognak spekulálni, folytatják a bizókurát. Azóta mindketten buzgó olvasói a Devizaközpont jelentéseinek s bár a hizás irama jelentékenyen lassabbá vált, még mindig hisznek a — 6000 koronás futballban. Jancsi, aki idősebb és mégis naivabb, épp a napokban megindítványozta, hogy menjenek el megnézni, hogy most hány koronára van kitéve a futball? Pista fölényesen válaszolta:

— Csak nem bolondultam meg. A korona még mindig 3 és fél.

Jancsi deferált e szakvéleménynek, de keserűen kifakadt:

— Az bolondult meg, aki miatt még mindig 3 és fél a korona.

k. s.

Eltemették Hardingot. Harding elnök holttestét a legnagyobb egyszerűséggel temették el. A temetésen az elhunyt elnök hozzátartozói és barátai vettek részt.

A városi tisztviselők kiskertbérlete.

(A Szege tudósítójától.) A Szegei Tisztviselők Orthonának Kertgazdasági Szövetkezete keltős célú tüdő maga elé: telepészek kiosztásával tagjainak alkalmat adni, hogy a háztartásukban szükséges kerületmennyiséket maguk termeszthessék, közös terület művelésével pedig oly tömegcikkeket állítsanak, amelyekkel tagjai téli szükségleteiket fedezthessék. A Tanács annak idején a szövetkezetnek a bukói állásban 172 420/1600 holdat engedett át 10 évre haszonbérletbe. A szövetkezet az átengedett területeiből kiskerteket osztott ki, 58 20/1600 holdnyi területen pedig a háztartásban szükséges tömegcikkeket állítja elő a szakmai tagjainak mindannyiszor önköltségi árban, a piaci árkánál jelentékenyen kedvezőbb árban bocsátja rendelkezésére.

Hogy a szövetkezet mely mértékben szolgálja a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok között a közszolgálati alkalmazottak érdekeit, azt legjobban igazolja az a körülmény, hogy a szövetkezetbe való belépés az utóbbi időben már oly nagymértű, hogy igazgatósága kénytelen volt a tagfelvételt felfüggeszteni, mivel az emelkedő kereslettel szemben az igényeket már nem képes kielégíteni. Öt évi működése alatt a szövetkezet az eddig elért eredményeket tisztán és kizárólag saját erejével érte el, tagjainak felhívásából fejleszette évről-évre annak működését, még pedig teljesen átlátszó alapon, amennyiben évi mérlegeinek tanúsága szerint az elért tiszta nyereség még egyetlen egyezer sem haladta meg a 20.000 koront.

Most, amikor a szövetkezet némileg meg erősödve azzal a tervvel foglalkozik, hogy a többi melés érdekében befektetéseket eszközöljön, a Tanács 1923 második félévi haszonbérlet megállapításánál súlyos terket kíván a szövetkezetre róni. A jelenlegi gazdasági éve ugyanis a Tanács haszonbérlet holdanként 50 kg. búzának megfelelő pénzbeli egyenértékben, még pedig 4000 koronás búzáról alapul vétele mellett holdanként 2000 koronában, az utóbbi pedig az eddig fizetett 172 26 K tisztesítésében, vagyis évi 1722 60 koronában állapította meg. Amikor azonban a szövetkezet a II. félévre járó összeget

be akarta fizetni, a könyvvívői tisztség a kapott utasítás értelmében már 12 000 koronás búzáról alapon vette ki a bérletet és így a II. félévre haszonbérlet címén 516 780 korona jelentkezett, amelyhez még 62 013 60 korona adó megterítésre és 24 805 40 korona nyomoronyhító hozzájárulási illeték járult. Összesen tehát fizetendő lett volna 603 599 korona. Ezzel az összeggel szemben azonban csak 172 262 50 korona állott a szövetkezet rendelkezésére. A hiányzó összeg előteremtésére a bankokhoz fordultunk kölcsönért, azonban csak 60 százalékos kamattal mellett tudtunk volna ilyen szerezni. Tagjainkhoz pedig hába fordultunk volna, hisz a mai viszonyok között a közszolgálati alkalmazottak nemhogy ezeket, de még filléreket sem tudnak nélkülözni. Ily körülmények között nem volt más utunk, mint bevárni azt az időt, amidőn a terményeket tagjaink között értékesíthetik, hogy ezután, amikor az ezekből befolyó jövedelem a haszonbérleti hátralékot elérli, azt a városi főpénztárba befizessék. Ez az időpont csak július végén érkezett el, amidőn az értékesített terményekből a szükséges 610 000 koronát összegyűjtötték. Amidőn azonban a hátralékot be akarták fizetni, legnagyobb meglepetésünkre kijelentette az illetékes hivatal, hogy a Tanács utasítása alapján most már csak az előző napi búzajegyzés alapján fogadhatja el a II. félévre járó haszonbérletet. A búzát akkor 72 000 korona volt, úgy hogy tisztán csak a II. félévi bérlet 3 014 500 koront tesz ki.

Ebben az ügyben most a szövetség beadvánnyal fordult a Tanácshoz, melyben kéri, hogy a szövetkezettel szemben „a méltányosság és jóakarát álláspontjára helyezkedjék” és ez alkalommal eltekinteni attól, hogy a szövetkezet az önhibáján kívül megtörtént késedelmes befizetés miatt oly nagy összeggel terheltesse meg, amely egész léte alapját megtámadja s működését, ha ennek a feltételnek eleget kell tennie. Kéri ezenkívül a Tanácsot, hogy ez alkalommal még kivételesen engedje meg a 12 000 koronás búzáról alapon megállapított II. félévi haszonbérlet befizetését.

Az adóvalorizáció és a részvényügy.

(A Szege budapesti tudósítójától.) A nemzetgyűlés mai ülésén háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Scitovszky Béla elnök.

Mielőtt az adóvalorizációs törvényjavaslat folytatódó tárgyalására térnénk át, az interpellációs könyvet olvassák fel. Hét interpelláció van bejegyezve. Ezután átternek az adóvalorizációs törvényjavaslat folytatódó tárgyalására.

Az 1. § 2. bekezdéséhez Farkas Tibor, Propper Sándor és Dénes István terjeszt be módosítást.

Kállay Tibor nézete szerint nem lehet összefüggést konstruálni a föld-, a ház- és a jövedelmiadó között. Igaz, hogy amíg maximálva vannak a házbérek, addig a házakat a jövedelmi adóval kímélni kell. A kereseti és társulati adót is véglegesen rendezni óhajtja így is, úgy is. Bizonyos valorizációt kell létesíteni ezen a téren. Két-három részre kell osztani és aki mindkét, vagy a harmadik részt előre befizeti, természetesen, hogy bizonyos kedvezményt fog élvezni. A jövedelmi adónál tekintettel lesz arra, hogy fizetésből, vagy tőkéből származik-e és adózásban kiegészítő adóval meg lehet teremteni itt is az igazságnak megfelelő összhangot. A progresszívítás gondolatával foglalkozik még. Ez úgy is törvénybe lesz iktatva az 1920. évi kivevéssel, most meg erre a kivevésre újabb progressziót megállapítani nem lehet, mert igazságtalan lenne.

A Ház a szakmai eredeti szövegében fogadja el. A 3. § 1. bekezdésére térnek át.

Propper Sándor módosítást ajánl.

Dénes István a munkások adózásában kedvezményeket kér.

Kállay Tibor kéri a bekezdésnek eredeti szövegében való elfogadását, mert úgy is megvan a mód sérelmes esetekben a felszólalásra.

A Ház az első bekezdést eredeti szövegében fogadja el. A 2., 3., 4. bekezdést hozzászólás nélkül fogadják el, az 5. bekezdésnél Perlaky György a felszólalt területek adófizelői érdekében kedvezményeket kér, mert ezeknek kö-

rülbelül hat év óta összegyűlt adóját kellene megfizetniük a befizetési terminusig. Ez adók elmaradásáért sem őket, sem a hatóságokat nem terheli felelősség, mert ez a megszállás következménye.

Kállay Tibor igyekszik ezt a kérelmet teljesíteni, mert teljesen igazságosnak tartja.

Gátl Gáspár rosszalja a pénzügyi politikát.

Gátl Gáspár engedélyt kér a tárgytól való eltérésre, hogy reflektálhasson a pénzügyminiszter tegnapi kijelentésére. Semmiképpen nem akarta azt mondani, hogy az összes értékek piacra dobásával javítsuk meg a koronát. Ezt anélkül is meg lehet tenni. A külföldnek csak magyar koronát volna szabad eladni. Ennek koronánk megjavításában óriási hatása volna. De ha mi magunk becsüljük le a koronánkat, nem kívánhatjuk, hogy a külföld megbecsülje. Abban is igaz van a pénzügyminiszternek, hogy azok a cikkek, amelyeket kiviszunk, idehaza drágábbak volnának, de figyelembe kell venni azt is, hogy a tisztviselők akkor 0.06 centimes értékű koronával vásárolhat és nem 0.03 centimes értékűvel. Lehet, hogy nincs igaza, de bizonyos, hogy pénzügyi politikánk rossz.

Kállay pénzügyminiszter: Miért rossz? Gátl Gáspár: Azért rossz, mert 0.03 a korona.

Dénes István: Ha nekik nem rossz, akkor kár róla beszélni.

Kállay pénzügyminiszter: A helyzet rossz, itt az igazság.

Gátl Gáspár felsorolja az adónemeket. Kifejti, hogy mindezek a földbírók tönkretételét célozzák. Ismeretli ezután a pártból való kilépésének és az elnökségről való lemondásának körülményeit. A miniszterelnök egy közbeszólásban azt mondotta tegnap, hogy ilyen beszédekkel (ezalatt az ő beszédét értette), nem lehet a többséget igazolni.

Lendvai István: Részvényekkel lehet igazolni? Gátl Gáspár kijelenti, hogy ő nem igazol,